

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus címe: Szaktörténeti és elméleti stúdiumok 2., 21. századi építészet és design				
Kurzus oktató(k) neve és elérhetősége: Takács Ákos				
Kód: M-EP-202	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): MA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): 2	Kredit: 5	Tanóraszám: 48 Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok:	Típus: (szeminárium/előa dás/gyakorlat/konz ultáció stb.)	Szab.vál-ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): M-EP-201				
A kurzus célja és alapelvei: I. <i>A félév első fele betekintést ad az építészeti és urbanisztikai gondolkodás 20. századi alakulásába, különös hangsúlyt fektetve a teória által reflektált, kritizált és alakított urbanizációs folyamat társadalom- és eszmetörténetére. Az előadások elbeszélése a korszak meghatározó szövegei, tervei és szerzői köré rendeződik, amelyeket mindig szorosan együtt tárgyalunk keletkezésük szociokulturális és politikai kontextusával, vegyítve a tematikus és kronologikus elemeket. Az előadások a második világháború utáni újjáépítés fordista-taylorista urbanizációjának globális kiterjedésétől, annak válságán és kritikáján át egészen a 70-es évek útkereséséig, majd a neoliberais városeszmény felemelkedéséig tárgyalják a század második felének fordulópontjait. A kurzus célja a szakmatörténeti reflexió, amely feltárja napjaink jelentős diskurzusainak, vitáinak és problémáinak előzményeit is.</i> II. <i>Alternatív modernizmusok avagy város és az építészeti realizmus – esettanulmányok</i> <i>A 20. századi építészettörténetet továbbra is dominálja az avantgárd gyökerű „magas modernizmus” - mint a korszellem egyedül adekvát megtestesülése - kiterjedésének és bukásának lineáris narratívája. Ez a domináns elbeszélés marginalizálja és történeti-esztétikai értelemben patologizálja a század építészetének minden párhuzamos történetét. Az utóbbi időben ugyanakkor a történeti reflexió látókörébe kerültek azok a „másik”, vagy alternatív építészeti-urbanisztikai modernizációk, amelyek a modernizmus toposzai (radikális megújulás, funkcionális, tömeggyártás, gépezettség/organikus) mellett, vagy explicite azokkal szemben határozták meg szellemi és materiális eszköztárukat, építészeti poétikájukat valamilyen szintetikus „építészeti realizmus” jegyében. A kurzus esettanulmányokon keresztül áttekintést nyújt ezen alternatívákról, különös hangsúllyal tárgyalva az építészeti forma társadalmi-politikai jelentőségét és kontextusát, illetve az építészeti tárgy és a város léptéke közötti közvetítés modernista modellektől eltérő lehetőségeit.</i>				

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Tudás:

1. Tájékozott a művészet-, építészet- és designtörténet és -elmélet főbb módszereit és elméleteit illetően.
2. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a design és művészetek főbb elméleteiről, alapelveiről, stíluskorszakairól és irányzatairól, fontosabb alkotásairól. **Képesség:**
 1. Felismeri a design, a művészetek, média és építészet által felvetett és megoldott vagy megoldandó problémákat, reflektál azokra.
 2. Értékeli a design- és művészeti koncepciókat.

Képesség:

Kritikai érzékkel viszonyul a design és a művészetek történeti, valamint kortárs alkotásaihoz, a különböző tervezői/alkotói gyakorlatokhoz és eredményekhez.

Attitűd, autonómia és felelősségvállalás:

Elfogadja és hitelesen közvetíti szakterületének társadalmi szerepét, értékeit, ugyanakkor azokat kritikusan és proaktívan alakítja is

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

Alternatív és nem kanonikus modernitások, a modernizmus és a fordista-taylorista urbanizációs apparátusok válsága. Posztmodern, a posztmodern irányzatok, sztárépítészet, globális építészirodák, tervezéseméleteket, fenntarthatóság, városépítészet, az épített örökség megújítása, kanonizált építészek, építészet a peremeken, dekonstruktivizmus, a globális tőke építészete, zöld építészet, építési moratórium.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

Tervezett tematika:

1	<i>Háborús tabula rasa és a „30 dicsőséges évtized” urbanizációs robbanása</i>
2	<i>Forradalom előtt: a város újrafelfedezése és a 60-as évek ígérete</i>
3	<i>Rossi vs. Venturi – középítészet és apolitikus manierizmus</i>
4	<i>Intermezzo – A modernista avantgárd elfeledett alternatívái</i>
5	<i>Learning from... A 70-es évek: retroaktív kiáltványok és helyspecifikus spekulációk</i>
6	<i>A város ostroma: térrablás és piaci fundamentalizmus</i>

1	<i>Építészet vagy forradalom? Építészet és forradalom! A vörös Bécs építészete I.</i>
2	<i>A vörös Bécs építészete II.</i>
3	<i>Az olasz fasizmus építészete és egyéb érdekességek</i>
4	<i>London és az „önkormányzati szocializmus” urbanisztikai programja</i>
5	<i>Hazai tájakon: Budapest, mint úttörő? A Bárczy-féle lakásprogram építészete.</i>
6	<i>Az utolsó összecsapás(?) Stalinallee és Hansaviertel</i>

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Aktív órai jelenlét, pontos érkezés. Egy vagy két választott alkotó vagy épület elemzése félévnyi határidővel, folyamatos konzultáció mellett.

A tanulás környezete: (pl. tanterem, stúdió, műterem, külső helyszínen, online, vállalati gyakorlat stb.)
Tanterem

Értékelés:

(Több oktató és oktatóként külön értékelés esetén oktatóként megbontva)

Teljesítendő követelmények:

Aktív órai jelenlét, pontos érkezés. Egy vagy két választott alkotó vagy épület elemzése félévközi határidővel, folyamatos konzultáció mellett. A folyamatos konzultációk során a fogalmi bizonytalanságok tisztázása is feladat, itt nem a kezdeti jártasság, hanem a fejlődés értékelése a szempont. Részvétel a külső helyszínekre szervezett alkalmakon.

Értékelés módja: (milyen módszerekkel zajlik az értékelés {teszt, szóbeli felelet, gyakorlati demonstráció stb.})

Órai jelentlét, aktivitás figyelembe vétele és beadandó dolgozat (2db)

Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):

Aktív órai jelenlét, pontos érkezés. Egy vagy két választott alkotó vagy épület elemzése félévközi határidővel, folyamatos konzultáció mellett. A folyamatos konzultációk során a fogalmi bizonytalanságok tisztázása is feladat, itt nem a kezdeti jártasság, hanem a fejlődés értékelése a szempont. Részvétel a külső helyszínekre szervezett alkalmakon.

Az érdemjegy kiszámítása (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyben? {pl. arányok, pontok, súlyok}):

Órai aktív jelenlét: 25%, félévközi leadandó, első mérföldkő: 30%, félévközi leadandó, második mérföldkő: 40%.

A három közül bármelyik rész elégtelenül teljesül, nem adható érdemjegy.

Kötelező irodalom:

Kötelező irodalom: Rossi, Aldo (1984): The Architecture of the City, MIT Press, Cambridge.

Koolhaas, Rem (1978): Delirious New York: A Retroactive Manifesto of Manhattan, Monacelli Press, New York.

Venturi, Robert (1966): Complexity and Contradiction in Architecture, The Museum of Modern Art, New York.

Hertweck, Florian, Marot, Sebastien (eds.)(2013): The City in the City: Berlin as a Green Archipelago, A

manifesto (1977) by Oswald Mathias Ungers and Rem Koolhaas with Peter Riemann, Hans Kollhoff, and

Arthur Ovaska, Lars Müller Publishers, Zürich.

Blau, Eve (1999): The Architecture of Red Vienna, The MIT Press, Cambridge.

Baukuh (2014): Two Essays on Architecture, Kommode Verlag, Zurich.

Frampton, Kenneth (1977), „The Status of Man and the Status of His Objects: A Reading of The Human

Condition” in Architecture Theory since 1968, ed. K.Michael Hays (1998), The MIT Press Cambridge.

Ajánlott irodalom:

Lewis Mumford (1985): *A város a történelemben*, Gondolat, Budapest.
Manfredo Tafuri, „Toward a Critique of Architectural Ideology” (1969) in *Architecture Theory since 1968*,
ed. K. Michael Hays (1998.), The MIT Press Cambridge.
Pier Vittorio Aureli (2011): *The Possibility of an Absolute Architecture*, The MIT Press, Cambridge, 2011.
K. Michael Hays (1995): *Modernism and the Posthumanist Subject: The Architecture of Hannes Meyer and Ludwig Hilberseimer*
Sven-Olov Wallenstein (2012): *Biopolitics and the Emergence of Modern Architecture*, FORum Project, New York.

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- *nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,*
- *felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,*
- *más, tevékenységgel egyes feladatok kiválthatók,*
- *teljes felmentés adható.*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

E-mail-es egyeztetés alapján.